

עם כל הכבוד למשפט

מאבק הרופאים המתמחים מצא את דרכו לבית הדין הארצי לעבודה. למשפט בישראל יש יומרה לעסוק בכל נושא תחת השמש, גם נושאים שבמדינות פחות מתקדמות מאיתנו (מבחינה משפטית, כמובן) שום בית משפט לא היה מעלה על הרעת שבכווח להתמודד איתם.

הפעם הנושא הוא דווקא משפטי, ואולי ניתן לומר שהוא הפך כזה לאחר שהארגון היציג חתם על ההסכם, שכנגדו מתקוממים כעת הרופאים המתמחים וכנראה גם רופאים אחרים. אולם דווקא משום שהנושא הפך משפטי, ולמומחים למשפט, שאנו משופעים בהם, יש לא מעט מה לומר כיצד ומדוע ההסכם מחייב, כדאי אולי להציב את שאלת גבולות המשפט, אפילו באזור הנמצא בתחומו. בהיסטוריה של יחסי עבודה לא חסרות דוגמאות, שבהן ציוו בתי משפט על שובתים לחדול משביתתם, ופעמים אף שלחו את מנהיגיהם למאסר. פעמים גבר כוחו של המשפט ופעמים היה עליו לסגת.

**המשפט הוא רק מרכיב אחד,
לא תמיד מכריע, במכלול
השיקולים. כאשר שורה
של גורמים מתייצבים לצד
העובדים, אין זה תמיד נכון
להתעקש על הצד המשפטי**

הבעיה בסוג זה של מצבים, שבהם מבקש מעביד להתמודד עם קבוצה גדולה של עובדים, היא, שהמשפט, עם כל חשיבותו – וגם כאשר הוא מציע תשובה – הוא רק מרכיב אחד, לא תמיד מכריע, במכלול השיקולים. יש להביא בחשבון גורמים רוג' מת ההכשרה שרכשו העובדים, תרומתם לחברה, מצבם הכלכלי לי ביחס לעובדים אחרים במשק, התמיכה הציבורית שהם זוכים לה, בעיקר לרקע התחושה שיש צידוק לעמדתם. כאשר שורה של גורמים כאלה מתייצבים לצד העובדים, אין זה תמיד נכון להתעקש על הצד המשפטי, אפילו ניתן באמצעותו לגבור על העובדים "העקשנים".

לכך מצטרפת העובדה, שבמקרה הנוכחי הצליחה גם מערכת המשפט לסכך את העניין שלא לצורך. בשלב מוקדם למדי זינק בג"ץ, שלא לצורך, למאבק המתקשה נשיאת בית המשפט העליון ראתה לנכון לתקוף דווקא את השובתים, שיכלו להיזכר בקנאה ביחס שזכו לו הפרקליטים באותו בית משפט. אלמלא הפך עצמו בג"ץ לערכאה המטפלת בנושא בשלב מוקדם, יכלו הרופאים המתמחים לפנות אליו כעת, ולשטוח את טענותיהם כנגד החלטת בית הדין הארצי לעבודה. במסגרת זו אפשר שהיה מושג הסדר באמצעות גישור, או בדרך אחרת. כעת, לאחר שבידיון בבג"ץ בשלב המוקדם נשמעו ההתבטאויות שנשמעו, ספק אם המתמחים, אפילו יחליטו לפנות לבג"ץ, יאמינו שתשועתם תגיע מכיוון זה.

כעת ניצבת מדינת ישראל בפני השאלה הבאה: לישראל יש בתחום הרפואה פוטנציאל אדיר, הרחוק מלהיות מנוצל במלואו. היא יכולה להבטיח רפואה ציבורית בעלת רמה. היא יכיר לה גם לדאוג לכך שמרכזי הרפואה בארץ יהיו ברמה שהיא בין הגבוהות בעולם; שישראל תהפך מרכז מרפא, שיציע שירותי רפואה (בתשלום) לתיירים שיבחרו לבוא לכאן למטרה זו, וכך תמלא משימה אנושית, שתהיה בה גם תרומה כלכלית. השאלה היא האם היחס לרופאים המתמחים ומה שמתרחש כאן ביחסי העבודה ברפואה הציבורית מוליך אותנו בדרך הנכונה? ■

דעות אחרונות

7.9.2011